

Hanula Gergely

(ELTE BTK, Nyelvtudományi Doktoriskola, Ókortudományi Doktori Program, doktorjelölt —
PRTA rektorhelyettes, Biblikus Intézet, főiskolai docens, PhD Theol):

Péter látomása a görög patrisztikában

Másodszor veti fel a kérdést Lukács: szabad-e bemenni egy pogány százados házába? Az evangéliumban – úgy tűnik – Jézus nem kerül döntéshelyzetbe, ott a százados udvariasan megelőzi a konfliktust azzal, hogy méltatlanságára hivatkozva (jóllehet a zsidók éppen méltó mivoltára hivatkozva kérik Jézus segítségét) nem hívja házába a mestert, és maga sem siet elébe, így nem kerül közvetlen kapcsolatba vele. Az Apostolok Cselekedeteiben a tanítvány, Péter kerül hasonló helyzetbe, de ezúttal nem kerülhet el a döntés. Az apostol bemegy a pogány századoshoz, és ezzel magára vonja a jeruzsálemi zsidó-keresztyének haragját.

Mi a szerepe ebben a történetben Péter látomásának? Az isteni indíttatás, az isteni döntés, amit Péter megért a jeltől, hogy senkit se mondjon közönséges vagy tisztátalan embernek (Act 10,28). De hogyan lett ez az értelme a mindenféle állattal teli kendőnek és a hozzá fűzött parancsnak: „öljed és egyél”?

Az étkezésre vonatkozó törvények és a kultikus tisztasági előírások összemosódásának időszaka ez, az új vallási közösség, a keresztyénség önmeghatározásának, a zsidóságtól (illetve annak más irányzataitól) való elhatárolódásnak a korszaka, melynek meghatározó pontjai a zsidó háború és a Bar-Kochba felkelés. Ezen az úton haladnak tovább az egyházatyák, Órigenés, Kyrillos és Chrysostomos, amikor az étkezési-tisztasági előírásokat, a sok szempontból hasonló gyakorlat ellenére, az alexandriai zsidóságtól (Philón) átvett allegorikus értelmezéssel, anti-judaista keresztyénségük alátámasztásának tekintik.